บทบาทและการดำเนินกลยุทธของสื่อมวลชนเพื่อการส่งเสริม "หมอลำ"

นายประยุทธ วรรณอุดม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาชาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540 ISBN 974-638-512-7 ลิชสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLES AND STRATEGY OF MASS MEDIA FOR PROMOTING MAWLUM

Mr. Prayut Wannaudom

A Thesis Submitted in Partial Fulillment of the Requirements for the Degree of
Master of Arts in Mass Communication
Department of Mass Communication
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1997
ISBN 974-638-512-7

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ชารางบอบับบากัดย่อวิทยานิพบธ์กายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียง

ประยุทธ วรรณอุคม บทบาทและการคำเนินกลยุทธของสื่อมวลขนในการส่งเสริมหมอลำ (THE ROLE AND STRATEGY OF MASS MEDIA FOR PROMOTING MAWLUM) อ.ที่ปรึกษา รศ. คร. กาญจนา แก้วเทพ, 218 หน้า. ISBN 974-638-512-7

สื่อมวลขนในปัจจุบันนี้มีบทบาทในการเป็นผู้ผลิตและเป็นช่องทางในการเผยแพร่หมอลำอย่างมาก ทั้งนี้ในการ ผลิตและเผยแพร่หมอลำฝานสื่อต่าง ๆ นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินบทบาทและเลือกใช้กลยุทธที่เหมาะสมที่สุด เพื่อ ให้การผลิตและการเผยแพร่เป็นไปโดยบรรลุประสิทธิผลมากที่สุด

การวิจัยนี้ได้เลือกเอาสื่อมวลชนที่มีการเลือกใช้กลยุทธในการผลิตและการเผยแพร่หมอลำมา ๕ ประเภทคือ สื่อ วิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อโลตทัศนูปกรณ์ สื่อผิ่งพิมพ์ และสื่อภาพยนตร์ ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละสื่อมีบทบาทในการเผยแพร่หมอลำที่ ต่างกันออกไป ดังนั้นจึงมีการดำเนินกลยุทธในการส่งเสริมหมอลำที่ต่างกันจอกไปด้วย สื่อที่มีบทบาทและมีการเลือกใช้กล ยุทธในการผลิตที่เด่นชัดที่สุดคือ สื่อโลตทัศนุปกรณ์ และสื่อที่มีบทบาทและมีการเลือกใช้กลยุทธในการเบ็นช่องทางในการ เผยแพร่คือ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อภาพยนตร์

แม้ว่าสื่อแต่ละประเภทจะมีการใช้กลยุทธเพื่อการส่งเสริมหมอลำอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสื่อที่ต่างกันออกไป แต่สื่อเหล่านี้ก็มีลักษณะวัฒนธรรมของสื่อ บางอย่างที่เป็นลักษณะร่วมกับ เช่น สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีเงื่อนไขในการกำหนดกลยุทธที่เหมือนกัน คือ เงื่อนไขที่เป็นวัฒนธรรมของสื่อที่ต้องควบคุมเรื่องเวลา และพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิด ประโยชน์มากที่สุด

ผลจากการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ นั้นมีเกณฑ์การเลือกประเภทหมอลำเพื่อการส่งเสริมที่มีลักษณะ ร่วมกันคือ จะเลือกหมอลำที่ลามารถชายได้ เป็นที่ต้องการของตลาดและเข้ากับกระแลวัฒนธรรมสมัยใหม่มากที่สุด เช่น หมอลำประยุกต์ หมอลำลูกผสม ส่วนหมอลำประเภทตั้งเดิม เช่น หมอลำกลอน หมอลำพื้น จะไม่ได้รับการเลือกมาผลิตและ เผยแพร่เท่าใดนัก หมอลำที่ได้รับการคัดเลือกมานั้น หากมีลักษณะบางอย่างที่ไม่เข้ากับวัฒนธรรมของสื่อมวลชน ก็จะต้องมี การปรับเปลี่ยนทั้งรูปแบบและเนื้อหาด้วย

กล่าวโดยสรุปที่ว่า สื่อมวลขนปัจจุบันมีบทบาททั้งที่เป็นคุณและโทษ ต่อการส่งเลริมหมอลำ ในด้านที่เป็น คุณูปการคือการที่เป็นช่องทางในการเผยแพร่ให้หมอลำออกไปสู่สังคมและการเป็นผู้ผลิตซ้ำทำให้หมอลำยังคงมีอยู่ ส่วนใน ด้านที่เป็นผลเสียคือ สื่อมวลขนมีส่วนทำให้หมอลำทุกวันนี้ต้องปรับเปลี่ยนตัวเองไปอย่างมาก เพื่อให้สามารถเข้ากับวัฒน ธรรมสื่อได้อย่างสนิท จนทำให้หมอลำบางประเภทต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบ และเนื้อหาการแสดงของตัวเองโปจนแทบจะหา รากเหง้าเค้าเดิมของตัวเองไม่ได้

ภาควิชา การสื่อสารบวลชน	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิณพ์สันอยัยบทลัดย่องพองนิพบร์ลายานละภาษาก่า

3970977328JOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD

MAWLUM / MASS MEDIA/ STRATEGY/ SELECTIVE TRADITION

PRAYUT WANNAUDOM: THE ROLE AND STRATEGY OF MASS MEDIA FOR PROMOTING MAWLUM.

THESIS ADVISOR: ASSO. PROF. KANCHANA KAEWTEP, Ph.D. 218 pp. ISBN 974-638-512-7.

Mass media nowadays have rohes in being producer of Mawlum and in being channel for promoting

Mawlum. However, in order to achieve the most effective result in the production and promotion of Mawlum, it is

necessary for mass media to have suitable role and should the most suitable strategy in producing and promoting

Mawlum.

This research considered five kinds of mass media: Radio, Television, Visual and audio media, Journal, and

Film which have their own ways to choose and use strategies in producing and promoting Mawlum. Each kind of mass

media has its own roles in promoting Mawlum; therefore, each has different strategy in the promotion. The kind of mass

media which has the most apparent roles and strategies in producing Mawlum is. Visual and audio media. Whereas :

Radio, Television, Journal, and Flm are the ones which present their roles and use strategy as channel for the promotion

of Mawlum. Although these mass media have their suitable strategy, they share the same mass media culture, for

example Radio and Television have the same condition in launching the same strategy of time control and of the most

effective use of limited space.

In addition, this research leads to the answer that different kinds of mass media share the same criteria for

the choices of Mawlum they will promote, that is they are tempted to choose the kind of Mawlum which are highly

demanded in the market and which can be mostly applied to the new cultural current such as Applied Mawlum, Hybrid

Mawlum. Whereas such original Mawlum as Mawlum klon, Mawlum phuen are not or rarely chosen to be produced and

promoted.

ปีการศึกษา.

If the chosen Mawium has same characteristics which are greatly different for mass media culture, there will

be some change in the forms and matters of Mawlum. It can be concluded that mass media nowadays are both

advantageous and disadvantageous to the presentation of Mawium. The advantages are that they are channel for

promoting Mawlum amont the society and they, as the producers, make Mawlum exist nowadays. As for the

disadvantages, mass media culture is the main factor which make Mawlum change so greatly in form and in matter that

its original cannot be traced.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน สาขาวิชา...การสื่อสารมวลชน

2560

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต ≤

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างมิอาจหาที่ เปรียบได้ของรองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ ซึ่งท่านได้ให้ความกรุณาแนะนำ ชี้แนว ทาง และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องในงานวิจัยมาด้วยดีตลอด

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลต่างๆ ทั้งที่เป็นหมอลำ สื่อมวลชน ตลอดจน นักวิชาการ ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา - มารดา ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุนด้าน การเงินแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

และที่สุดของความซาบซึ้ง คือ คุณยุคลธร ธรรมมา ผู้เป็นสุดที่รักยิ่งของผู้วิจัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือนานัปการ คอยอยู่เคียงข้างเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยโดยมิได้แหนงหน่าย และมีส่วนทำให้งานวิจัยครั้งนี้ บรรลุผลสำเร็จลงได้ทันเวลา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ภาษาไทยง
บทคัดย่อ	ภาษาอังกฤษ
กิตติกรรม	เประกาศฉ
สารบัญ	1
บทที่	
o 1	<u> </u>
କ	อ.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาอ
6	๑.๒ ปัญหานำการวิจัย๑๐
6	o.m วัตถุประสงค์ของการวิจัย๑o
6	๑.๔ ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น๑๐
6	๑.๕ คำนิยามศัพท์
6	๑.๖ ขอบเขตการวิจัย
ေ	๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
pa (เนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง๑๓
ជា រឺ	ะเบียบวิธีวิจัย ๒๗
e fi	รรมชาติของหมอลำและประเภทของหมอลำ
& F	าารดำเนินกลยุทธของสื่อวิทยุในการนำเสนอหมอลำ
5 F	าารดำเนินกลยุทธของสื่อโทรทัศน์ในการนำเสนอหมอลำ
ର ୮	าารดำเนินกลยุทธของสื่อสิ่งพิมพ์ในการนำเสนอหมอลำ๑๔๔
ج آ	าารดำเนินกลยุทธของสื่อโสตทัศนูปกรณ์ในการนำเสนอหมอลำ๑๖๒
ed [าารดำเนินกลยุทธของสื่อภาพยนตร์ในการนำเสนอหมอลำ๑๘๒
90 Î	เคราะห์บทยาทและกลยุทธของสื่อมวลชนเพื่อการส่งเสริมหมอลำ๑๙๔
၈၈ (หรุบผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
รายการจ้	้างขึ้ง๒๑๓
ประวัติผู้วิ) 1 1 1